

ASO DA KURGAN RİSKİNE DİKKAT ÇEKTİ

"Doğru çalışan mükellef ayırt edilsin"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardic, Maliye'nin 1 Ekim'de uygulamaya koyduğu Kuruluş Gözetimli Analiz (KURGAN) sistemine ilişkin endişelerini dile getirdi. Sistemi, vergi kayıp ve kaçığına yönelik önemli bir adım olarak gördüklerini belirten Ardic, ancak "bu haliyle düzgün çalışan

mükellefi de cezalandıran yapıya dönüşme riski taşıdığını" savundu. Aylık meclis toplantısında konuşan Seyit Ardic, muhatap firmanın şüpheli bir durumu varsa, bunun e-fatura sisteminde otomatik bir uyarıyla görülmesi gerektiğini kaydetti. Ardic, ekonomiye ilişkin değerlendirmesinde de son iki ayda

ödemeler dengesinde görülen fazlanın, büyük ölçüde üretimdeki daralma nedeniyle enerji talebindeki düşüşten kaynaklandığını görüşünü dile getirdi. ASO Başkanı, yüksek geniş tanımlı işsizlik oranının da işgücü piyasasındaki yapısal sorunlara işaret ettiğini söyledi.

MEHMET KAYA/03

"Döviz dönüşüm desteği %5'e yükseltilmeli"

ASO Meclis Toplantısı'nda konuşan Başkan **Seyit Ardic**, artan maliyetler, yüksek faiz, zayıf iç talep ve ihracattaki rekabet kaybının KOBİ'leri ciddi biçimde zorladığını belirterek, ihracatçılara yüzde 3 olarak uygulanan döviz dönüşüm desteği süresinin uzatılması ve oranın da yüzde 5'e yükseltilmesini önerdi.

MEHMET KAYA/ANKARA

Ankara Sanayi Odası'nın (ASO) Ekim ayı Meclis Toplantısı TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin ve yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşti. Konuşmasına Cumhuriyetin 102'nci yılını kutlayarak başlayan **Seyit Ardic**, Cumhuriyetin sunduğu değerler ışığında üretmeye ve kalkınmaya katkı sağlamaya devam edeceklerini söyledi. Küresel ekonomideki yeni dengeye gelişmiş ülkeleri de politika uyumuna zorladığını belirten Ardic, "Artık hiçbir ülke, tek başına aldığı kararlarla sürdürülebilir bir büyüme patikasında ilerleyemiyor" dedi. Ardic, hem ülkelerin hem de şirketlerin gelecek projeksiyonlarını yeniden ta-

sarlamak zorunda olduğunu belirtti. Küresel enflasyon dinamiklerinin hedef aralıklarının üzerinde seyrettiğini kaydeden Ardic, özellikle emtia fiyatlarındaki oynaklığın, enerji ve gıda maliyetleri üzerinden üretim maliyetlerini yukarı yönlü baskıladığını aktardı.

Yılsonu enflasyon beklentisi yüzde 30

Türkiye'de yılsonu enflasyon beklentisinin yüzde 30'un üzerinde seyrettiğine vurgu yapan Ardic, son iki aydaki cari fazlaya dikkat çekti. Bu gelişmenin sanayi üretimindeki daralmanın enerji talebini de azaltmasının büyük payı olduğunu söyleyen Ardic, "Dış açıklarımız üretimimiz arttığında yükseliyor, üretimimiz zayıf-

ladığında ise düşüyor. Aslında bu olgu, ülkemizde üretimin ve ihracatın temel sorunudur" değerlendirmesinde bulundu. Bu döngüden kurtulmak için yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun üretim modeline geçilmesi gerektiğine işaret eden Ardic, "Aksi halde, yüksek dış kaynak girişine bağım-

lı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyüme patikasında istenildiği gibi yol alamayız" dedi.

Türkiye'de geniş tanımlı işsizlik oranının AB ortalamasının 3 katı seviyesinde olmasının işgücü piyasasında yapısal sorunlara işaret ettiğini söyleyen Ardic, özellikle emek yoğun sektörlerdeki istihdam kayıplarının dikkat çektiğini bildirdi. Artan maliyetler, yüksek faiz, zayıf iç talep ve ihracattaki rekabet kaybının KOBİ'leri ciddi biçimde zorladığını belirten **Seyit Ardic**, ihracatçılara yüzde 3 olarak uygulanan döviz dönüşüm desteğinin süresinin uzatılması ve oranın da yüzde 5'e yükseltilmesini önerdi.

"KURGAN'ın mükellefi cezalandırma riski var"

Maliye'nin 1 Ekim'de başladığı Kuruluş Gözetimli Analiz (KURGAN) sistemi ile vergi kayıp ka-

çağını önlemede önemli adım olarak gördüğüne dikkat çeken Ardic, bu mücadeleyi desteklemekle birlikte sahadan aldıkları geri bildirimlerin önemli endişeleri beraberinde getirdiğini anlattı. Sistemin mevcut haliyle düzgün çalışan mükellefi de cezalandıran yapıya dönüşme riski taşıdığını bildiren Ardic, e fatura sistemine girildiğinde karşı firmanın şüpheli bir durumu varsa otomatik bir uyarı çıkması gerektiğini vurguladı.

Burada kredi notu gibi vergi uyumuna göre vergisel güvenilirlik skoru uygulanabileceğini belirten Ardic, "Kontrol edilemeyen bir sorumluluğun bize yüklenmemesi gerekiyor" dedi. Ardic, stok yapısı netleşmeden bu kadar kapsamlı denetim sisteminin devreye alınmasının iyi niyetli firmaları cezai yaptırımla karşı karşıya bırakabileceğini söyledi.

Sanayiciler daha fazla katkı vermeli

TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin, TSE'nin inşasını tamamladığı Ankara Kalite Kampüsü'nün büyük bir açığı dolduracağını belirterek, sanayicileri hem standart belirleme, hem de test ve diğer hizmetlere fiili olarak katılmaya çağırıyor. "Yatırım sizden, mekanı sağlıyoruz, işletme de bizden... Şu anda 300 milyon dolarlık yatırım hayata geçiyor. 2 proje aktif halde. 3 proje devam ediyor" diye konuştu. Mahmut Sami Şahin, Ankara Kalite Kampüsü'nün "büyük bir sıçrama olacağı" yorumunu yaparken, 90 bin metrekare alanın 40 bin metrekaresinin sadece laboratuvarlara ayrıldığını söyledi. Yazılımlara yönelik hizmetler de verileceğini belirten Şahin, "Bu kampüs, uluslararası pazarlarda geçerli test raporlarını ülkemizde üretebilen kapasitemizi artıracak; test, analiz ve belgelendirme süreçlerinde dış bağımlılığı azaltacaktır" dedi.

"Döviz dönüşüm desteği %5'e çıkarılmalı"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, ihracat bedelinin yüzde 35'inin Merkez Bankası'na satma zorunluluğunun devam ettiğine dikkat çekti. ASO Meclis toplantısında konuşan Ardıç, "Bu kapsamda verilen yüzde 3 oranındaki döviz dönüşüm desteği 31 Ekim 2025 itibarıyla sona erecek. Döviz dönüşüm desteğinin, oranı artırılarak süresi uzatılmalıdır. Mevcut ekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda, desteğin en az yüzde 5'e çıkarılması, ihracatçı firmalarımızın zorlu rekabet koşullarında ayakta kalabilmelerini sağlayacaktır" ifadelerini kullandı. **Ferit PARLAK s02**

"CARİ FAZLA, SANAYİCİNİN ENERJİ TALEBİNDEKİ DÜŞÜŞTEN KAYNAKLANIYOR" DİYEN ARDIÇ:

Maliyetler nedeniyle birçok firma, üretimi durduruyor

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardic, artan girdi maliyetleri ve yüksek faiz oranlarının üretimi durdurma noktasına getirdiğini söyledi. Ardic, "Carî açık ve dış ticaret açığımız son iki aydır geriliyor. Bu tablo dış denge açısından olumlu. Ancak bu gerilemede sanayi üretimindeki daralmanın enerji talebini azaltmış olmasının payı büyük" dedi.

Ferit PARLAK
ANKARA
ferit.parlak@dunya.com

Ankara Sanayi Odası (ASO) ekim ayı Meclis Toplantısı, TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin de katılımıyla dün yapıldı. Mecliste konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardic**, "Dış açılarımız üretimi arttırdığında yükseliyor, üretimimiz zayıfladığında ise düşüyor. Aşlında bu olgu, ülkemizde üretimin ve ihracatın temel sorunudur. Ekonomimiz potansiyelinde büyüdüğüne gerek üretim gerekse yurt içi talep kaynaklı mal ve hizmet ithalatında ihracatımızın çok üstünde artışlar oluyor. Bu döngüden kurtulmak için, yüksek katma değeri ve teknoloji yoğun üretim modeline geçmemiz gerekiyor. Aksi halde, yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyüme patikasında istenildiği gibi yol alamayız" şeklinde konuştu.

"İşsizlik sosyal dengeler için de alarm veriyor"

Ardic, ağustos ayında işsizlik oranının aylık bazda 0.4 puan artarak yüzde 8.5 seviyesinde gerçekleştiğini hatırlatarak, "Geniş tanımlı işsizlik oranımız ise son bir yılda 1 milyon 117 bin kişi arttı ve hâlâ yüzde 30'lu oranlarda seyrediyor. Avrupa Birliği'nin geniş tanımlı işsizlik ortalaması yüzde 10,9 seviyesinde, bizde ise Avrupa'nın yaklaşık üç

katı. Bu durum, işgücü piyasamızda ciddi yapısal sorunlar olduğuna işaret ediyor" dedi. Ücretli Çalışan İstatistiklerinin de bu endişe verici tabloyu desteklediğini vurgulayan Ardic, "Sanayi sektöründe ücretli çalışan sayısı, geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 3,6 azalarak 184 bin 737 kişi geriledi. Özellikle emek yoğun sektörlerde istihdam kayıpları dikkat çekiyor. Son üç yılda yalnızca tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 343 bin kişi işini kaybetti. Bu tablo, yalnızca bir istatistik değil; ekonomimizin üretim, ihracat ve sosyal dengeleri açısından alarm veren bir gelişmedir" ifadelerini kullandı.

"İş yapış şeklinizi yeniden şekillendirmeliyiz"

Ardic, girdi maliyetleri, yüksek faiz oranlarının üretimi durdurma noktasına getirdiğini de savunan Ardic, "Bunların yanı sıra, zayıf iç talep ve ihracatta rekabet gücünün kaybı, özellikle KO-Bİ'lerimizi ciddi biçimde zorluyor. Birçok firma üretim kapasitesini düşürmek ya da tamamen kapatmak zorunda kalıyor. Maliyetlerimizi, üretim süreçlerimizi, yatırımlarımızı, ürün çeşitliliğimizi, tedarik zincirimizi, müşteri portföyümüzü, insan kaynaklarımızı, pazarlama ve satış yaklaşımımızı, kısacası iş yapış şeklinizi yeni konjonktüre göre yeniden şekillendirmeliyiz. Önümüzdeki dönemde rekabet gücünü artıran, üretkenliği destekleyen, katma değeri yüksek alanlara yönelmek her zaman kenden daha büyük önem taşıyor" dedi.

"Enflasyonun katıllaştığı noktadayız"

Enflasyonun eylül ayında yüzde 3.2 ile beklentilerin üzerinde gerçekleştiğine vurgu yapan Ardic şöyle devam etti:

"Böylece 16 aydır düşüş eğiliminde olan yıllık enflasyon, Ağustos'taki yüzde 32,95 seviyesinden yüzde 33,29'a yüksel-

Ankara Sanayi Odası (ASO) ile TSE İş Birliği Protokolü imzalandı. ASO Başkanı Seyit Ardic (sağda) ile TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin'in imza attığı protokol ile Ankara sanayisinin yeşil dönüşüm süreci hızlanacak.

di. Yüzde 22'lere kadar gerileyen Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi de yeniden yükselişe geçerek yüzde 26,59 oldu. Bu tablo, önümüzdeki süreçte enflasyonun nerede katılabileceğine dair önemli sinyaller veriyor. Yılsonu enflasyon beklentisi ise maalesef hâlâ yüzde 30'un üzerinde seyrediyor."

"Döviz dönüşüm destek oranı yüzde 5'e çıkarılmalı"

İhracatçı firmaları oldukça zorlayan, ihracat bedelinin yüzde 35'inin Merkez Bankası'na satma zorunluluğunun devam ettiğini kaydeden Ardic, "Bu kapsamda verilen yüzde 3 oranındaki döviz dönüşüm desteği 31 Ekim 2025 itibarıyla sona erecek. Döviz Dönüşüm Desteği ihracatçılarımız açısından son derece önemlidir. Döviz dönüşüm desteğinin, oranı artırılarak süresi uzatılmalıdır. Özellikle mevcut ekonomik koşullar ve küresel rekabet ortamı göz önünde bulundurulduğunda, desteğin en az yüzde 5'e çıkarılması, ihracatçı firmalarımızın zorlu rekabet koşullarında ayakta kalabilmelerini sağlayacaktır" açıklaması yaptı.

"KURGAN dürist mükellefi cezalandırıyor"

1 Ekim itibarıyla hayata geçen "Kuruluş Gözetimli Analiz" (KURGAN) sistemi ile ilgili olarak sanayicinin taleplerini sıralayan Başkan Ardic, "Hazine ve Maliye Bakanlığımızın KUR-

"Gelin standartları birlikte belirleyelim"

TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin, TSE'nin Türkiye sanayisinin küresel rekabet gücünü artırmak, üretimde kalite ve güveni tesis etmek amacıyla yürüttüğü çalışmalarını anlatarak, TSE'nin ISO, IEC, CEN ve CENELEC gibi uluslararası kuruluşlarda tam üye statüsünde olduğunu belirterek, Avrupa standartlarına uyum oranının yüzde 99'un üzerinde olduğunu söyledi. Yakında hizmete girecek TSE Ankara Kalite Kampüsü'nün Türkiye'nin test ve belgelendirme kapasitesinde sıçrama yaratacağını söyleyen TSE

Başkanı Şahin, yeni kampüsün elektronik, yazılım, yapay zekâ ve medikal cihazlar gibi alanlarda ulusal test kabiliyetini geliştireceğini ifade etti. Şahin, "Bu yatırım, dışa bağımlılığı azaltacak ve Türkiye'nin uluslararası pazarlarda geçerli test raporlarını ülkemizde üretebilme kapasitesini artıracaktır" dedi. Sanayiciye çağrıda da bulunan Şahin, "Sahadan gelen bilgiyle yazılan standart hem güçlü hem uygulanabilir. Gelin, standardı birlikte belirleyelim, birlikte güçlendirelim" şeklinde konuştu.

GAN'ı, vergi kayıp ve kaçakçılıkla mücadelede önemli bir adım olarak gördüğünü biliyoruz. Kayıt dışı ile mücadeleyi, mali disiplinin güçlenmesini ve sistemin adaletli olmasını sonuna kadar destekliyoruz. Ancak uygulamanın ilk günlerinde sahadan aldığımız geri bildirimler, bazı önemli endişeleri de beraberinde getiriyor. Çünkü mevcut haliyle sistem, maalesef dürist çalışan mükellefi de cezalandıran bir yapıya dönüşme riski taşıyor" dedi.

KURGAN sisteminin tıpkı bir kredi notu sistemi gibi çalışma-

sını istediklerini aktaran Ardic sözlerini şöyle sürdürdü:

"Her mükellefe, vergi uyumu-na, ödemelerine, geçmiş ticari siciline göre bir "vergisel güvenilirlik skoru" atanabilir. Bu skor, e-fatura kesilirken veya alınırken otomatik olarak görülebilir. Böylece kimse "bilmeden" riskli bir ticarete girmiş olmaz. Kontrol edilemeyen bir sorumluluğun bize yüklenmemesi gerekiyor. Sorunun kaynağında çözülmesi taraftarıyız. Ayrıca KURGAN işletmelerin stok yapısı netleşmeden uygulanmamalı."

ASO'DAN 62. YIL ÖDÜLLERİ

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Ekim ayı Meclis Toplantısı, Meclis Başkanı Celal Koloğlu başkanlığında yapıldı. ASO Başkanı **Seyit Ardic**, toplantının açılışında yaptığı konuşmada güncel ekonomik gelişmeleri değerlendirdi; sanayicilerin sorunlarını ve çözüm önerilerini aktardı. Toplantıya konuk olarak katılan TSE Başkanı Mahmut Sami Şahin de standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerine ilişkin kapsamlı bir sunum yaptı. ASO Başkanı **Seyit Ardic**, buradaki konuşmasında ASO'nun 62. kuruluş

yıl dönümü sebebiyle düzenlenecek etkinlikte, ihracat, istihdam, AR-GE ve yenilik, kârlılık ile ikiz dönüşüm olmak üzere 5 ana kategoride 20 firmaya ödül verileceğini, başvuruların 30 Ekim'e kadar odanın internet sitesinden yapılabileceğini söyledi. Ardic, TSE'nin sanayinin gelişiminde stratejik bir role sahip olduğunu belirterek, "Standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerinde sanayicilerimizin yaşadığı bazı yapısal ve operasyonel sıkıntılar, üretimden ihracata kadar birçok aşamada ciddi

zaman ve maliyet kayıplarına neden olmaktadır. Sanayicilerimiz, özellikle Avrupa Birliği (AB) gibi ihracat pazarlarına uyum sağlamakta zorluk yaşamaktadır. Bazı ürünlerde, TSE'nin uluslararası standartlara uyumlu olmaması nedeniyle firmalarımız aynı ürün için birden fazla belgelendirme sürecine girmek zorunda kalıyor" diye konuştu. Toplantıda ASO ve TSE tarafından Ankara sanayisinin yeşil dönüşüm sürecini hızlandıracak işbirliği protokolü de imzalandı.

■ HÜRRİYET ANKARA-AA

Ankara Sanayi Odası Başkanı SEYİT ARDIÇ:

Dış kaynakla büyüyemeyiz

Hükûmeti uyararak Başkan Ardic, 'Yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyümede yol alamayız.' dedi

ANKARA Sanayi Odası Meclis Toplantısı'nda konuşan **Seyit Ardic**, ekonomide çözümün yüksek katma değerli üretim olduğunu söyledi. Ardic, "Dış açıklarımız üretimi-
miz arttığında yükseliyor, üretimimiz

zayıfladığında ise düşüyor. Aslında bu olgu, ülkemizde üretimin ve ihracatın temel sorunudur. Bu döngüden kurtulmak için yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun üretim modeline geçmeliyiz." dedi. **3'te**

'Yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olamayız'

AYDINLIK / ANKARA

ANKARA Sanayi Odası Başkanı **Sevil Ardic**, "Yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyüme patikasında istenildiği gibi yol alamayız," dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) ekim ayı Meclis Toplantısı'nda konuşan Başkan **Sevil Ardic**, ekonomik gelişmeleri değerlendirdi. Ekonomiye ilişkin dikkat çekici gelişmelerden birinin, son iki aydır cari fazla vermemiz olduğunu aktaran Ardic, şu değerlendirmeleri yaptı:

'DİŞ AÇIKLARIMIZ ÜRETİMİMİZ ZAYIFLADIĞINDA DÜŞÜYOR'

"Ağustos ayında dış ticaret açığı 2,8 milyar dolar civarında gerçekleşti. Cari açığımız ve dış ticaret açığımız iki aydır geriliyor. Bu tablo, dış denge açısından olumlu bir gelişmedir. Fakat bu gerilemede sanayi üretimindeki daralmanın

enerji talebini azaltmış olmasının büyük payı olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Dış açıklarımız üretimimiz arttığında yükseliyor, üretimimiz zayıfladığında ise düşüyor. Aslında bu olgu, ülkemizde üretimin ve ihracatın temel sorunudur. Ekonomimiz potansiyelinde büyüdüğünde gerek üretim gerekse yurt içi talep kaynaklı mal ve hizmet ithalatında ihracatımızın çok üstünde artışlar oluyor. Bu döngüden kurtulmak için, yüksek katma değerli ve teknoloji yoğun üretim modeline geçmemiz gerekiyor. Aksi halde, yüksek dış kaynak girişine bağımlı bir ekonomi olarak potansiyelimizi gerçekleştiremeyiz ve sürdürülebilir büyüme patikasında istenildiği gibi yol alamayız."

'SANAYİ SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN SAYISI YÜZDE 3,6 AZALDI'

Türkiye'nin geniş tanımlı işsizlik ortalamasının Avrupa Birliği'nin yaklaşık üç katı olduğu bilgisini paylaşan ASO Başkanı Ardic, şöyle devam etti:

"Bu durum, işgücü piyasamızda ciddi yapısal sorunlar olduğuna işaret ediyor. Ücretli Çalışan İstatistikleri de bu endişe verici tabloyu destekliyor. Sanayi sektöründe ücretli çalışan sayısı, geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 3,6 azalarak 184 bin 737 kişi geriledi.

"Özellikle emek yoğun sektörlerde istihdam kayıpları dikkat çekiyor. Son üç yıl-

da yalnızca tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 343 bin kişi işini kaybetti. Bu tablo, yalnızca bir istatistik değil; ekonomimizin üretim, ihracat ve sosyal dengeleri açısından alarm veren bir gelişmedir.

"Artan girdi maliyetleri, yüksek faiz oranları, zayıf iç talep ve ihracatta rekabet gücünün kaybı, özellikle KOBİ'lerimizi ciddi biçimde zorluyor. Birçok firma

üretim kapasitesini düşürmek ya da tamamen kapatmak zorunda kalıyor."

'VERGİDE DÜRÜST ÖDÜLENDİRİLSİN'

1 Ekim itibarıyla "Kuruluş Gözetimli Analiz", kısa adıyla KURGAN sisteminin hayata geçtiğini ve Hazine ve Maliye Bakanlığının KURGAN'ı, vergi kayıp ve kaçaklarıyla mücadelede önemli bir adım olarak gördüğünü belirten Ardic, "Ancak uygulamanın ilk günlerinde sahadan aldığımız geri bildirimler, bazı önemli endişeleri de beraberinde getiriyor. Çünkü mevcut haliyle sistem, maaşleştürdü çalışan mükellefi de cezalandıran bir yapıya dönüşme riski taşıyor. Kayıt dışıyla mücadele ederken, kayıt içinde kalmaya çalışan, istihdam yaratan, vergisini düzenli ödeyen sanayicinin yükünü artırmak adaletli değildir. KURGAN sistemi, dürüstü koruyan, kötü niyetli sistemden dışlayan bir anlayışla güçlendirilmelidir," çağrısında bulundu.

Faiz oranlarının etkisizliği

Gelişmiş ekonomilerde iktisadi faaliyetlerin yani yatırım ve tüketim harcamalarının miktarını, hızını ve niteliğini adeta faiz oranları belirler.

Acaba aynı etki Türkiye ekonomisinde de geçerli midir?

Faiz enstrimanı kullanarak enflasyonun düşürüleceğine, yani fiyat artış hızının yavaşlatılabileceğine ve talebin kısılacağına inancın üç gerekçesi var.

1) Yatırım ve tüketim harcaması yapacak olanlar daha az kredi kullanır. 2) Mevduat sahipleri paralarını harcamaz ve faizli ürünlere yatırır. 3) Ücret ve ürün fiyatlarının belirlenimci faiz sinyali doğru algılayarak ürün zamlarını ve ücret artışlarını yavaşlatır/azaltır/durdurur.

Bu ilkeleri kabaca piyasa gelişmelerine bağlayalım: Birincisi, enflasyonun %32 arttığı bir ortamda krediler %42 artmış.

İkincisi yüksek reel faiz oranlarına rağmen konut ve araba gibi ürünlerin satış her ay rekor taze oluyor.

Üçüncüsü biraz kargışık:

a) Çünkü mal fiyatları düştü fakat bu düşüş, faizlerin artması ve talebin kısılmamasıyla değil, kurların baskılanması ve ithal ara mal fiyatlarının düşmesiyle oldu.

b) Başta eğitim ve kira olmak üzere hizmet ürünlerinin fiyatları çok yavaş düşüyor.

c) Enflasyonla mücadele döneminde sendikacı olanlar, yetenek sıkıntısı çekilen alanlarda çalışanlar ve kamu görevlileri vs gibi çalışanlar gelirlerini en az enflasyon oranı kadar artırdılar.

Öte yandan çoğunluğu oluşturan asgari ücretlilerin geliri reel olarak düştü.

Türkiye'de faizler, piyasa aktörleri arasında "herkese eşit etki" duygusu yarattığı için, etkili olamıyor ve bir atasözünü hatırlatıyor.

ELLE GELEN DÜĞÜN BAYRAM

Enflasyonun %32,3 olduğu bir dönemde bir dönemde, TCMB'ye göre ticari kredi faiz oranı %54,8 ve tüketici kredileri faizi %64,8 olmuş.

Ticari kredi faiziyle yıllık enflasyon oranı arasında 22,8 ve tüketici kredileriyle aradaki fark tam 32,4 puan olmuş.

Bu kadar yüksek faiz oranlarına rağmen krediler yine de yıllık %42 artmış.

Faiz oranlarının etkisizliği apaçık bir şekilde görünüyor.

Bu yüksek kredi artışına rağmen iş dünyasının meslek kuruluşları, TOBB, İTO, ASO ve diğerleri "yeterince kredi bulamadıkları"ndan şikayet ediyorlar.

Bankalar üzerindeki "kredi verme sınırı" kaldırılsa, kredilerin artacağı çok açık.

Konunun özünü biraz daha derinleştirmek için olguyu anlayalım: Yüksek reel kredi faiz oranları, firmaların kredi talebini durduramıyor.

Firmalar ve hane halkı kredi faiz oranlarına adeta bir hisse senedi gibi davranıyorlar: "Yüksek faizler biraz daha yükselir, yeterince yükselmeden borçlanalım."

Soru: Yüksek kredi faiz oranları niçin firmaların harcamalarını kısmaya yetmiyor; bu ekonominin temel ilkelerine aykırı değil mi?

Bir ihtisas **CSB** de (**organize sanayi** bölgesi) birbirlerinin aynı veya benzer ürünler üreten firmaların, tımarının belirli oranlarda yassı çelik kullandıklarını varsayalım.

Bir sabah işe geldiklerinde yassı çeliğe %20 zam yapıldığını öğreniyorlar.

Soru: (Dış ticaretin etkileri hariç) Yassı çelik fiyatlarına zam yapılması, firmaların maliyet ve rekabet bakımından birbirlerine karşı bir avantaj veya dezavantaj oluşturur mu?

Herkesin maliyeti kullandığı yassı çelik oranında artacağı için, kabaca söylesek, oluşmaz.

Peki, faiz oranlarının %20 artması veya azalması, firmaların maliyet ve rekabet bakımından birbirlerine karşı bir avantaj veya dezavantaj oluşturur mu?

Hiç düşünmeden cevap verirek oluşturmuşuz olabilir ve "Zaten oluşmadığı için kredi talebi doludizgin artıyor" diye ilave ederiz. Fakat biraz düşüncüce faiz oranlarındaki bir değişimin, gelişmiş ülkelerde farklı etkileri olduğunu görürüz.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin faiz karşısındaki davranışları dışından bakınca aynı gözükmemekle beraber farklılıklar oluşturabiliyor.

Soru: Peki, gelişmiş ülkelerde etkili olan faiz kararları acaba Türkiye'de niçin yeterince etkili olamıyor?

Cevap: Çünkü gelişmiş ülke Merkez Bankaları, faiz kararlarıyla güçlü sinyaller oluşturabilirken, TCMB ve ekonomi yönetimi aynı sinyalleri oluşturamıyor.

Amerika'da orta ve küçük çaptaki firmaların kullandığı kredilerin maliyeti, firmaların reytingine göre değişmekte birlikte %7'den %36 arasında değişir.

FED'in yaptığı 0,25 baz puanlık faiz değişikliği kararıyla cari kredi faiz oranları arasında uçurum var.

Fakat FED'in ve ekonominin diğer kurumlarının yüksek tıbbi sayesinde faiz değişiklikleri gerekli sinyalleri ürettiyor ve herkes aldığı bu sinyale göre pozisyon alıyor.

Yani Gelişmiş ülke merkez bankaları aldıkları faiz kararlarıyla kesinlikle kendi ekonomilerini çok büyük oranda etkileyebiliyorlar.

Türkiye'ye gelince, faizlerin rekabet avantajı veya dezavantajı yaratmadığı algısı kısa vadede kredi talep davranışlarını etkisizleştiriyor; "kurumsal itibar eksikliği" de faiz sinyallerini anlamsızlaştırıyor.

Türkiye ile gelişmiş ülkeler arasındaki en önemli fark bir türlü giderilemeyen "güven krizi"nden kaynaklanıyor.

Yazının devamı karar.com.tr'de.

mehmetalivercin@karar.com

MEHMET ALİ VERÇİN

Ankara Sanayi Odasının ekim ayı meclis toplantısı yapıldı

Ardıç: Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağliyoruz

ANKARA Sanayi Odası

(ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, Ankara'nın uluslararası direkt uçuşlardaki sefer sayısını artırmak için çeşitli çalışmalar yaptıklarını belirterek, "İlk etapta Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağliyoruz. Bu sabah Esenboğa Havalimanı'nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barselona ve Ankara-Madrid seferleri başliıyor" dedi. **S.6'da**

ANKARA SANAYİ ODASININ EKİM AYI MECLİS TOPLANTISI YAPILDI

Ardıç: İlk etapta Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağlıyoruz

ANKARA (AA) - Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç, Ankara'nın uluslararası direkt uçuşlardaki sefer sayısını artırmak için çeşitli çalışmalar yaptıklarını belirterek, "İlk etapta Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Bu sabah Esenboğa Havalimanı'nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barcelona ve Ankara-Madrid seferleri başlıyor." dedi. ASO'nun ekim ayı meclis toplantısı, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) Başkanı Mahmut Sami Şahin'in katılımıyla yapıldı.

Ardıç, buradaki konuşmasında ASO'nun 62. kuruluş yıl dönümü sebebiyle düzenlenecek etkinlikte, ihracat, istihdam, AR-GE ve yenilik, karlılık ile ikiz dönüşüm olmak üzere 5 ana kategoride 20 firmaya ödül verileceğini, başvuruların 30 Ekim'e kadar Odanın internet sitesinden yapılabileceğini söyledi.

Ağustos ayında dış ticaret açığının 2,8 milyar dolar civarında gerçekleştiğini dile getiren Ardıç, "Cari açığımız ve dış ticaret açığımız 2 aydır geriliyor. Bu tablo, dış denge açısından olumlu bir gelişmedir." ifadesini kullandı.

Ardıç, TSE'nin sanayinin gelişiminde stratejik bir role sahip olduğunu belirterek, "Standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerinde sanayicilerimizin yaşadığı bazı yapısal ve operasyonel sıkıntılar, üretimden ihracata kadar birçok aşamada ciddi zaman ve maliyet kayıplarına neden olmaktadır. Sanayicilerimiz, özellikle Avrupa Birliği (AB) gibi ihracat pazarlarına uyum sağlamakta zorluk yaşamaktadır. Bazı ürünlerde, TSE'nin uluslararası standartlara uyumlu olmaması nedeniyle firmalarımız aynı ürün için birden fazla

belgelendirme sürecine girmek zorunda kalıyor." diye konuştu.

Test ve belgelendirme süreçlerinde yaşanan gecikmelerin, özellikle ihracata yönelik üretim yapan firmalar açısından önemli zaman kayıplarına neden olduğunu ifade eden Ardıç, TSE'nin laboratuvar kapasitesinin, başvuruların karşılanmasında çeşitli gecikmelere yol açtığını söyledi.

Ardıç, ayrıca TSE hizmet bedellerinin KOBİ'ler için yük oluşturduğunu belirterek, "TSE'nin rehberliğinde şekillenecek ulusal bir standardizasyon vizyonu, sanayimizin geleceğe daha güçlü adımlarla yürümesini mümkün kılacaktır. Sanayi ile el ele, ortak akılla çalışan bir TSE yapısı, ülkemizin ihracat gücünü, teknoloji kabiliyetini ve küresel güvenilirliğini çok daha ileriye taşıyacaktır." dedi.

Ankara'nın uluslararası direkt uçuş sayısının artırılması için uzun süredir çeşitli platformlarda çalışmalar yaptıklarını söyleyen Ardıç, "Bu çalışmaların olumlu sonuçlarını almaya başladık. İlk etapta Ankara'mızı İspanya'ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Yarın sabah Esenboğa Havalimanı'nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barcelona ve Ankara-Madrid seferleri başlıyor. Bu iki destinasyonun ardından önümüzdeki dönemde Bağdat, Brüksel, Milano ve Roma gibi başkent ve büyük şehirlere de direkt uçuşların başlatılacağını memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz." diye konuştu.

"DÜNYA PAZARLARINDA 'TÜRK MALI' İBARESİNİN GÜVENLE ANILMASINI HEDEFLİYORUZ"

TSE Başkanı Mahmut Sami

Şahin de TSE'nin, Türkiye'nin kalite güvencesi konumunda olduğunu söyledi. Sanayinin, Türkiye'nin kalkınma yolculuğundaki en önemli aktörlerden biri olduğunu dile getiren Şahin, "TSE olarak bizler, sanayimizin bu büyük yolculuğuna eşlik eden, ona yön veren ve güven altyapısını oluşturan bir kurum olmanın sorumluluğunu taşıyoruz. 1954'ten bu yana üretimin her aşamasında kaliteyi, güveni ve sürdürülebilirliği teminat altına alacak bir sistemin inşası için çalışıyoruz." ifadesini kullandı.

TSE'nin Türk sanayisinin küresel pazarlarda güçlü bir oyuncu olmasını sağlayan stratejik bir paydaş olduğunu belirten Şahin, "Test, belgelendirme ve uygunluk değerlendirme süreçleriyle sanayicilerimizin rekabet gücünü artırıyor, dünya pazarlarında 'Türk Mali' ibaresinin güvenle anılmasını hedefliyoruz. Bu doğrultuda önceliğimiz, Türkiye'nin üretim gücünü küresel ticaretin gereklilikleriyle tam uyumlu hale getirmektir. Bu

amaçla TSE, hem uluslararası düzeyde ISO ve IEC hem de Avrupa düzeyinde CEN ve CENELEC kuruluşlarında tam üyelik statüsünde bulunmaktadır." dedi.

Avrupa standartlarına uyum oranının yüzde 99 olduğuna dikkati çeken Şahin, şunları kaydetti:

"AB ile yürüttüğümüz uyum süreci kapsamında, Avrupa standartlarını en geç 6 ay içinde Türk standardı haline getiriyoruz. Bu oran, yalnızca teknik bir uyumu değil, Türk sanayisinin küresel pazarlarda söz sahibi olma iradesini de yansıtmaktadır. Standardizasyon çalışmalarında şeffaflık ve katılımcılık da temel ilkimizdir. Tüm sanayicilerimiz, akademisyenlerimiz ve sektör temsilcilerimiz 'ayna komiteler' aracılığıyla ulusal ve uluslararası standartların hazırlanma süreçlerine ücretsiz ve çevrim içi olarak katılabilmektedir."

Konuşmaların ardından ASO ve TSE tarafından Ankara sanayisinin yeşil dönüşüm sürecini hızlandıracak işbirliği protokolü imzalandı.

UÇUŞLAR BAŞLIYOR

Ankara Sanayi Odası Başkanı **Seyit Ardıç**'tan geldi. Başkan Ardıç, Ankara sanayisinin küresel üretim zincirlerinde daha görünür hale geleceğini belirtti. Ardıç aynı zamanda Ankara-Barselona ve Ankara-Madrid seferlerinin bugün başlayacağını da açıkladı.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, ekim ayı meclis toplantısında yaptığı konuşmada, Ankara sanayisinin küresel üretim zincirlerinde daha görünür hale geleceğini belirtti. Ardıç aynı zamanda Ankara-Barselona ve Ankara-Madrid seferlerinin bugün başlayacağını da açıkladı. Ardıç, bugünden itibaren başlayacak Ankara-Barselona ve Ankara-Madrid direkt uçuşlarının ihracat ve dış ticaret açısından stratejik bir adım olduğunu vurguladı. "Bu hatlar sadece ulaşımı değil, sanayimizin dünyaya erişimini de güçlendirecek" diyen Ardıç, "Ankara sanayisi Türkiye'nin dönüşüm üssü olma yolunda hızla ilerliyor" ifadesini kullandı.

DİREKT UÇULACAK

Konuşmasının sonunda Ankara'nın uluslararası uçuş ağını genişletmeye yönelik yürüttükleri girişimlerin sonuç vermeye başladığını açıklayan Ardıç,

"Bu adımlar, kentimizin sanayisine, ihracatına ve iş dünyasının Avrupa ile bağlantılarına büyük katkı sağlayacak. Ankara'nın uluslararası erişimini artırmak için yürüttüğümüz çalışmaların karşılık bulması bizi mutlu ediyor" dedi. Ardıç, yakın dönemde Bağdat, Brüksel, Milano ve Roma gibi şehirlere de doğrudan uçuşların başlayacağını belirterek sözlerini tamamladı.

HABER MERKEZİ

“Ankara’mızı İspanya’ya direkt uçuşla bağlıyoruz”

Ankara’nın uluslararası direkt uçuş sayısının artırılması için uzun süredir çeşitli platformlarda çalışmalar yaptıklarını söyleyen ASO Başkanı **Seyit Ardic**, Ankara’nın uluslararası direkt uçuşlardaki sefer sayısını artırmak için çeşitli çalışmalar yaptıkları, “Bu çalışmaların olumlu sonuçlarını almaya başladık. İlk etapta Ankara’mızı İspanya’ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Yarın (bugün) sabah Esenboğa Havalimanı’nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barselona ve Ankara-Madrid seferleri başlıyor. Bu iki destinasyonun ardından önümüzdeki dönemde Bağdat, Brüksel, Milano ve Roma gibi başkent ve büyük şehirlere de direkt uçuşların başlatılacağını memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz.” diye konuştu. **Sayfa 5’te**

“İlk etapta Ankara’ımızı İspanya’ya direkt uçuşla bağlıyoruz”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardicı**, Ankara’nın uluslararası direkt uçuşlardaki sefer sayısını artırmak için çeşitli çalışmalar yaptıklarını belirterek, “İlk etapta Ankara’ımızı İspanya’ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Bugün sabah Esenboğa Havalimanı’nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barcelona ve Ankara-Madrid seferleri başlıyor.” dedi.

ASO’nun ekim ayı meclis toplantısı, Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Başkanı Mahmut Sami Şahin’in katılımıyla yapıldı. Ardicı, ASO’nun 62’nci kuruluş yıl dönümü sebebiyle düzenlenecek etkinlikte, ihracat, istihdam, AR-GE ve yenilik, karlılık ile ikiz dönüşüm olmak üzere 5 ana kategoride 20 firmaya ödül verileceğini, başvuruların 30 Ekim’e kadar Oda’nın internet sitesinden yapılabileceğini söyledi.

Ağustos ayında dış ticaret açığının 2,8 milyar dolar civarında gerçekleştiğini dile getiren Ardicı, “Cari açığımız ve dış ticaret açığımız 2 aydır geriliyor. Bu tablo, dış denge açısından olumlu bir gelişmedir.” ifadesini kullandı. Ardicı, TSE’nin sanayinin gelişiminde stratejik bir role sahip olduğunu belirterek, “Standardizasyon, test ve belgelendirme süreçlerinde sanayicilerimizin yaşadığı bazı yapısal ve operasyonel sıkıntılar, üretimden ihracata kadar birçok aşamada ciddi zaman ve maliyet kayıplarına neden olmaktadır. Sanayicilerimiz, özellikle Avrupa Birliği (AB) gibi ihracat pazarlarına uyum sağlamakta zorluk yaşamaktadır. Bazı ürünlerde, TSE’nin uluslararası standartlara uyumlu olmaması nedeniyle firmalarımız aynı ürün için birden fazla belgelendirme sürecine girmek zorunda kalıyor.” diye konuştu.

Test ve belgelendirme süreçlerinde yaşanan gecikmelerin, özellikle ihracata yönelik üretim yapan firmalar açısından önemli zaman kayıplarına neden olduğunu ifade eden Ardicı, TSE’nin laboratuvar kapasitesinin, başvuruların karşılanmasında çeşitli gecikmelere yol açtığını söyledi. Ardicı, ayrıca TSE hizmet bedellerinin KOBİ’ler için yük oluşturduğunu belirterek, “TSE’nin rehberliğinde şekillenecek ulusal bir standardizasyon vizyonu, sanayimizin geleceğe daha güçlü adımlarla yürütmesini mümkün kılacaktır. Sanayi ile el ele, ortak akılla çalışan bir TSE yapısı, ülkemizin ihracat gücünü, teknoloji kabiliyetini ve küresel güvenilirliğini çok daha ileriye taşıyacaktır.” dedi. Ankara’nın uluslararası direkt uçuş sayısının artırılması için uzun süredir çeşitli platformlarda çalışmalar yaptıklarını söyleyen Ardicı, “Bu çalışmaların olumlu sonuçlarını almaya başladık. İlk etapta Ankara’ımızı İspanya’ya direkt uçuşla bağlıyoruz. Yarın sabah Esenboğa Havalimanı’nda yapılacak tören ve ilk uçuşla Ankara-Barcelona ve Ankara-Madrid seferleri başlıyor.” diye konuştu. (AA)

ARDIÇ'TAN İŞSİZLİK YORUMU

Ankara Sanayi Odası

(ASO) ekim ayı Meclis Toplantısı, ASO Zafer Çağlayan Salonu'nda gerçekleştirildi. ASO Başkanı **Seyit Ardiç**, yaptığı konuşmada, "Enflasyon eylül ayında yüzde 3,2 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Böylece 16 aydır düşüş eğiliminde olan yıllık enflasyon, ağustostaki yüzde 32,95 seviyesinden yüzde 33,29'a yükseldi. Yüzde 22'lere kadar gerileyen Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi de yeniden yükselişe geçerek yüzde 26,59 oldu. Bu tablo, önümüzdeki süreçte enflasyonun nerede katılaşabileceğine dair önemli sinyaller veriyor. Yıl sonu enflasyon beklentisi ise maalesef hala yüzde 30'un üzerinde seyrediyor" şeklinde konuştu.

Ağustos ayında işsizlik oranının aylık bazda 0,4 puan artarak yüzde 8,5 seviyesinde gerçekleştiğini kaydeden Ardiç, Avrupa Birliği'nin geniş tanımlı işsizlik ortalamasının yüzde 10,9 seviyesinde, Türkiye'de ise Avrupa'nın yaklaşık üç katı olduğunu ifade etti. Ardiç, sanayi sektöründe ücretli çalışan sayısının geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 3,6 azalarak 184 bin 737 kişi gerilediğine dikkati çekti. Ardiç, ihracat bedelinin yüzde 35'ini Merkez Bankasına satma zorunluluğunun halen devam ettiğini ve bunun sanayicileri zorladığını söyleyerek, döviz dönüşüm desteği süresinin oranı en az yüzde 5 artırılarak uzatılması gerektiğini söyledi. **(İHA)**

'TSE sanayimizin gelişiminde son derece stratejik bir role sahiptir'

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardicı**, Türkiye'de sanayinin rekabet gücünün kalite, güvenilirlik, sürdürülebilirlik ve uluslararası uyum düzeyiyle ölçüldüğünün altını çizerek, "Türk Standartları Enstitüsü (TSE) sanayimizin gelişiminde son derece stratejik bir role sahiptir" dedi. ■ İHA